

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Nr. 20 / APRILIE 2013

20

Profesorul, designer al instruirii: situații de învățare bazate pe proiecte |
de GABRIELA VIOLETA TĂNĂSESCU

Paradigma constructivistă în predarea și învățarea științelor |
de ELISABETA ORZA & CRISTIANA RIUREANU

Cel mai important factor în educația copiilor – părinții sau dascălii? |
de CAMELIA-DOMNICA MOCANU

LearningApps.org, module interactive pentru predare și învățare |
de ADRIAN MIHIOTIS

Glottocinema – învățarea limbilor străine prin metode teatrale și
cinematografice | de IULIANA SOROCEANU

Copiii fără etichete – campanie socială pentru combaterea violenței împotriva
copiilor | de ELISABETA-EDIT NAGHI

Jocul și educația de calitate | de BRÎNDUȘA AMARIEI

Modalități de implementare a noilor cerințe în clasa pregătitoare |
de GABRIELA GORGAN

O altfel de educație în... ”Săptămâna fără ghiozdan” la Școala Gimnazială
Specială Nr.3 din București | de DIANA CHIRILĂ &
CORINA-RODICA IONESCU

Programul eTwinning: conexiuni între școala românească și viața școlară
europeană | de CORNELIU DRAGOMIR

eTwinning, o comunitate virtuală pentru o învățare reală |
de IRINA VASILESCU

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Online: www.iteach.ro/experiencedidactice

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" își propune să promoveze aspectele practice ale predării, învățării și evaluării școlare prin aducerea în prim plan a experiențelor concrete ale cadrelor didactice. Constituie un canal de comunicare și de informare în cadrul comunității cadrelor didactice înscrise pe platforma iTeach.

Descriere prin cuvinte cheie:

didactică aplicată, practică pedagogică, situații educative, experiențe didactice

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație**

www.tehne.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54

București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

Olimpiu ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru Formarea Profesorilor)

Oana GHEORGHE (Institutul de Științe ale Educației)

Irina VASILESCU (Școala Nr. 195 București)

Simona VELEA (Institutul de Științe ale Educației)

Alexandra BUNICA (TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație)

Doru ȘTEFĂNESCU (Social IT)

Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru Pregătirea Personalului Didactic)

E-MAIL: echipa@iteach.ro

PAGINA REVISTEI:

www.iteach.ro/experiencedidactice

Profesorul, designer al instruirii: situații de învățare bazate pe proiecte

De **Gabriela Violeta Tănăsescu**

Învățarea bazată pe proiecte oferă situații concrete din viața reală pentru contextualizarea activităților de acumulare a cunoștințelor și încorporare a capacităților de gândire de nivel superior cu privire la ideile importante. Realizarea proiectului trebuie să reprezinte etapa valorificării și certificării cunoștințelor dobândite cu aplicabilitate în viața reală prin realizarea unui produs final util. Cadrul didactic trebuie să creeze condițiile necesare de a pune pune în evidență cunoștințele teoretice dobândite, prin realizarea unui produs concret la finalul perioadei de elaborare a proiectului (pornind de exemplu, de la o idee dezvoltată în cadrul unui incubator de idei). Chiar dacă se ghidează după o programă, cadrul didactic trebuie să ia decizii privind modalitatea în care curriculumul poate fi implementat sub o anumită formă. De aceea putem pe drept cuvânt să considerăm profesorii ca fiind designeri ai instruirii.

Raportul OECD, lansat la sfârșitul anului 2003 — „Learners for Life: Student Approaches to Learning: Results from PISA 2000” — identifică foarte clar motivația ca factor principal al succesului elevilor. Raportul oferă date concrete în sprijinul supoziției conform căreia o motivație puternică și încrederea în propriile resurse reprezintă cel mai important factor pentru realizarea unor performanțe superioare. Aceste rezultate au fost utilizate în unele sisteme de învățământ pentru reorientarea politicilor educaționale: școala nu trebuie să ofere numai instruire, ci trebuie să ajute elevii să dezvolte aptitudinile și abilitățile necesare obținerii succesului social.

Cum poate influența profesorul acest comportament? Este binecunoscut faptul că mulți elevi întâmpină dificultăți în a face tranziția de la rolul lor din instruirea „tradițională” — care se centrează în principal pe teste, răspunsuri la întrebări închise, completarea fișelor de lucru în cadrul lucrului la clasă și deci abordarea unui rol pasiv în instruirea pe perioada devenirii sale în liceu — cu o instruire care promovează întrebări deschise și sarcini autentice de lucru, legate de situații din viața reală.

„Elevii care s-au obișnuit să fie observatori sau „spectatori adormiți” pot să aibă reacții de respingere față de activitățile solicitante, în special dacă rolurile pasive reprezintă un mod de manifestare pe un timp îndelungat” (Black & Wiliam, 1998).

Învățarea bazată pe proiecte trebuie să pornească de la analiza complementarității fundament teoretic și deprinderi dobândite prin studiu—abilitatea de a realiza un produs final (proiect sau portofoliu — în funcție de ariile și domeniile de interes identificate la nivelul grupurilor țintă). Aceasta deoarece proiectul oferă situații concrete din viața reală pentru contextualizarea activităților de acumulare a cunoștințelor și încorporare a capacităților de gândire de nivel superior cu privire la ideile importante.

Cu alte cuvinte, profesorul trebuie să creeze condițiile necesare de a pune pune în evidență cunoștințele teoretice dobândite, prin realizarea unui produs concret la finalul perioadei de elaborare

a proiectului (pornind de exemplu, de la o idee dezvoltată în cadrul unui incubator de idei). Chiar dacă se ghidează după o programă, cadrul didactic trebuie să ia decizii privind modalitatea în care curriculumul poate fi implementat sub o anumită formă. De aceea putem pe drept cuvânt să considerăm profesorii ca fiind designeri ai instruirii.

Realizarea unui proiect viabil ar trebui să atingă în mod obligatoriu granițele creativității din procesul de predare-învățare-evaluare, astfel realizându-se transferul achizițiilor învățării din viața de zi cu zi. Apare astfel nevoia corelării între nevoile de dezvoltare a societății și grupul țintă, ca sursă credibilă de afirmare a ideilor de dezvoltare. Acest model vine din necesitatea aplicării și/sau validării cunoștințelor dobândite prin studiu, într-un cadru practic-aplicativ concret și coerent orientat spre nevoile comunității, economiei, societății, cercetării, etc. Pe baza centrelor/incubatoarelor de idei/proiecte dezvoltate la nivelul clasei sau instituției, se poate crea o comunitate (o rețea) la nivelul instituțiilor de învățământ preuniversitare, susținute chiar de comunitatea locală, care să permită interrelaționarea grupurilor de tineri, centrați în jurul unei idei sau a unui proiect comun.

Instruirea bazată pe realizarea de proiect este un model de instruire centrat pe elev. Acest tip de instruire dezvoltă cunoștințe și abilități într-un domeniu prin sarcini de lucru aplicate, care promovează cercetarea și demonstrații reale ale învățării ca rezultate și performanțe. Educația folosind metoda proiectului ar trebui să facă legătura dintre standardele de performanță școlare (obiectivele de referință) și contexte de viață reală. Proiectele servesc obiective operaționale specifice, semnificative și nu reprezintă abateri de la curriculum.

Inițierea acestui demers, centrat pe elev, privind abordarea predării-învățării prin proiecte a pornit de la nevoia de a concretiza noțiunile teoretice predate la clasă într-un produs final care să răspundă unor probleme concrete din viața reală. În același timp se va avea în vedere dezvoltarea competențelor secolului XXI, cum ar fi:

Gândire critică și gândire sistemică;

- Capacități de colaborare și interpersonale;
- Creativitate și curiozitate intelectuală;
- Identificarea, formularea și soluționarea problemelor;
- Utilizarea instrumentelor IT în dezvoltarea proiectelor;
- Abordarea anumitor informații în viziune inter și/sau transdisciplinară, a unor probleme cu aplicabilitate practică, din viața cotidiană.;
- Autoformare;
- Responsabilitate socială;

dar și a următoarelor aspecte:

- Promovarea valorilor europene ca: pluralismul de idei, toleranța etnică și socială, dreptatea și adevărul;
- Egalitate de șanse;
- Decizia de a oferi societății absolvenți pregătiți, activi și eficienți, cu o mare putere de adaptare și flexibilitate la schimbările impuse de o societate dinamică.

Astfel, în prim plan trebuie avut în vedere mediul educațional al secolului XXI. Realizarea proiectului trebuie să reprezinte etapa valorificării și certificării cunoștințelor dobândite cu aplicabilitate în viața reală prin realizarea unui produs final util. Astfel, apar evidente avantajele integrării unor resurse externe instituțiilor de învățământ în activități de formare prin atragerea partenerilor de proiect apti să suporte diferite costuri, acești parteneri externi fiind evident orientați spre lumea reală economică, spre piața muncii. Realizarea unui centru-incubator de idei/proiecte la nivelul instituției presupune alocarea unei locații corespunzătoare, a unei infrastructuri IT, a unor instrumente de manifestare vizuală (pagină pe internet, afișe, publicație periodică a acestui centru etc). Efortul financiar poate fi susținut de partenerul de proiect (ca parte a comunității locale), aceasta în situația în care proiectele/portofoliile de practică sunt validate de punerea lor în practică.

Ca o concluzie, consider că această abordare reprezintă un mod interdisciplinar de evaluare a unui elev după o perioadă de acumulare de cunoștințe teoretice cu avantaje pentru toți factorii implicați.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/profesorul-designer-al-instruirii-situatii-de-invatare-bazate-pe-proiecte>)

Paradigma constructivistă în predarea și învățarea științelor

De **Elisabeta Orza**

Cu ocazia participării la un curs de formare susținut la Universitatea Frederick din Limassol, am auzit o ilustrare interesantă a teoriei constructiviste și a implicațiilor acesteia în procesul de predare-învățare, în general, și a științelor, în particular. Împreună cu alți colegi cadre didactice, inspectori, formatori și metodiști pentru învățământul primar, am realizat, în cadrul unor ateliere de lucru captivante, experimente științifice inedite, pe baza cărora am înțeles mai ales care sunt principiile constructiviste, cum se aplică ele în cadrul lecției, ce tipuri de procese cognitive se dezvoltă în activitățile experimentale, care sunt pașii unui experiment constructivist (contextualizarea, observația, ipoteza, predicția, înregistrarea datelor, organizarea lor, concluzia, generalizarea) etc.

Am participat în luna martie a acestui an, alături de patruzeci de cadre didactice, inspectori, formatori și metodiști pentru învățământul primar din Municipiul București și din Județul Călărași, la Proiectul Leonardo da Vinci (LLP/LdV/VETPRO/2012/RO/356)- "Îmbunătățirea competențelor formatorilor din învățământul primar în domeniul științelor".

Cursul a avut loc la Universitatea Frederick din Limassol, unde prof. universitar Nikos Valanidis a realizat cu măiestrie pedagogică o ilustrare interesantă a teoriei constructiviste și a implicațiilor acesteia în procesul de predare-învățare, în general, și a științelor, în particular.

Totodată, am constatat că, în ciuda criticilor avansate de unii profesori (conservatori-tradiționali), constructivismul nu renunță la rolul activ al profesorului sau la cunoștințele sale de expert în educație. Constructivismul modifică acest rol, profesorii ajutând elevii să-și construiască propria cunoaștere mai degrabă decât să reproducă o serie de fapte. Profesorii constructiviști furnizează instrumente ale cunoașterii cum ar fi: activități de rezolvare a problemelor, activități bazate pe investigarea realității, pe baza cărora elevii pot formula și testa ideile proprii, pot trage concluzii și realiza inferențe, pot să-și dezvolte cunoașterea într-un mediu de învățare bazat pe colaborare. Ghidați mereu de profesori, elevii își construiesc activ cunoștințele și nu acumulează mecanic cunoștințele transmise de profesor sau extrase din manuale.

Constructivismul este deseori greșit interpretat ca o teorie în care elevul "reinventează roata". De fapt, constructivismul favorizează și declanșează curiozitatea înăscută a elevilor: nu "reinventează roata", ci mai degrabă învață "cum se învârtă". Sunt motivați prin aplicarea cunoștințelor la realitatea înconjurătoare, învățând să formuleze ipoteze, să testeze teorii și să tragă concluzii din datele observate.

Din această perspectivă, accentul se pune nu atât pe informațiile pe care elevii le dobândesc prin experiment, ci pe modul în care ei își construiesc propria înțelegere și cunoaștere a lumii, pe baza experienței și a reflecției asupra acestei experiențe. Lucrurile nou întâlnite sunt reinterpretate prin prisma ideilor și experiențelor anterioare, rezultând fie modificarea convingerilor pe care elevii le aveau, fie renunțarea la informația nouă (în cazul în care demonstrăm că este nerelevantă). Elevii devin astfel creatori activi ai cunoașterii proprii, cu ajutorul întrebărilor, explorării și evaluării cunoștințelor pe care le dobândesc prin învățare.

Ni s-a demonstrat că abordarea constructivistă stă la baza unor tehnici de predare diferite de cele tradiționale. Constructivismul înseamnă încurajarea elevilor în utilizarea unor tehnici active (experimente, rezolvarea unor probleme întâlnite în viața de zi cu zi etc.) care să conducă la crearea de noi cunoștințe. Aceste cunoștințe sunt supuse unui proces de reflecție individuală, dar și discuțiilor colective cu scopul de a observa modul în care elevii progresează în realizarea sarcinilor și în înțelegerea sensurilor. Profesorul înregistrează concepțiile preexistente în mintea copiilor referitoare la temele studiate, apoi ghidează activitățile care se adresează acestor concepții și încearcă să construiască noile cunoștințe pe baza lor.

Ca profesori, am înțeles importanța încurajării elevilor să-și evalueze permanent modul în care aceste activități îi ajută să își dezvolte înțelegerea lucrurilor. Elevul își pune întrebări despre modul în care învață și despre activitățile pe care le desfășoară la școală cu scopul de a deveni "expert în învățare". Cu ajutorul unui mediu de învățare bine planificat, elevii învață "cum să învețe". Procesul poate fi privit ca o spirală. Pe măsură ce reflectă permanent asupra experiențelor proprii, elevii descoperă că ideile câștigă în influență și complexitate și își dezvoltă abilități

din ce în ce mai puternice de a integra noua informație. Unul dintre cele mai importante roluri ale profesorului devine acela de a încuraja acest proces de învățare și reflecție.

De exemplu, în timpul activității de la universitate, am discutat în grupuri problema transformării energiei solare în masă lemnoasă (în cazul creșterii copacilor), temă ce poate fi abordată la Științe în învățământul primar. Deși formatorul cunoaștea răspunsurile care duceau la rezolvarea problemei, s-a concentrat în a ne ajuta să reformulăm întrebările în mod util. Ne-a cerut fiecăruia să reflectăm și să ne examinăm nivelul actual al cunoașterii. Atunci când unul dintre cursanți a adus în discuție un concept relevant, profesorul l-a evaluat și a indicat grupului că ar fi un câștig dacă ar încerca să îl exploreze. Împreună am ajuns la ideea că nu substanțele minerale și apa se transformă în masă, ci energia solară. Aceasta însă nu are masă ci este doar un soi de baterie de energie care creează substanțe chimice, adică materie, care are masă și din care este compusă masa lemnoasă a copacului.

În decursul realizării experimentelor, am dedus importanța deosebită pe care paradigma constructivistă o acordă observației și cercetării științifice în procesul de învățare. Contează mai ales modul în care elevii își construiesc cunoașterea, pe baza experienței și a reflecției. Datele sunt reinterpretate, rezultând fie modificarea convingerilor, fie renunțarea la informația nouă. Elevii devin creatori activi ai cunoașterii proprii, prin explorare și evaluarea cunoștințelor dobândite.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/paradigma-constructivista-in-predarea-si-invatarea-stiintelor>)

Cel mai important factor în educația copiilor – părinții sau dascălii?

De **Camelia-Domnica Mocanu**

Auzim din ce în ce mai des că tinerii din zilele noastre sunt lipsiți de educație. Ar fi mult de vorbit pe această temă. Eu nu mi-am propus decât să trag un mic semnal de alarmă, fără a da cele mai bune răspunsuri la întrebări pe care și le pun părinții, cadrele didactice și, de ce nu, copiii (elevii) — cum ar fi: unde și cine a greșit? Suntem mulți implicați în jocul "Educația". Suntem o echipă. Am încercat să arăt că nu trebuie să renunțăm la educația tinerilor, oricât de multe bariere ar putea să apară. Și toate acestea ar putea începe cu: "Unde sunt cei 7 ani de-acasă?"

În zilele acestea, când observăm din ce în ce mai mult lipsa educației, ne punem întrebări de genul:

- Unde au dispărut „cei 7 ani de-acasă”? - Cine este responsabil

pentru o conduită corectă a generației tinere? - Cum intervenim pozitiv în relația „părinți - copii - dascăli”?

7 ani de-acasă? Mulți din tinerii noștri, ce sunt încă pe băncile școlii, ne demonstrează de cele mai multe ori că n-au auzit niciodată de așa ceva: nu arată respect față de colegi, față de profesori, nu regretă fapte grave, sunt frunțași ai absenteismului, sunt prieteni cu vicii nepotrivite vârstei (beau la vârste fragede - iar de multe ori este vorba despre alcoolism la fete; fumează enorm de mult în detrimentul unei cărți bune, a unui film cu prietenii, a unei piese de teatru; consumă substanțe „interzise”, ajungând să fure din casa sau portofelul părinților pentru a-și cumpăra un bilet spre o călătorie ratată).

Responsabili pentru o conduită corectă? Noi, dascălii, vom spune că suntem printre primii. Dar nu ne sunt pe plac afirmațiile părinților care spun „nu e treaba mea” sau „eu trimit copilul la școală și de-acolo trebuie să se îngrijească cadrele didactice”. Greșit. Educația este ca un meci în echipă. Iar echipa nu este formată dintr-o singură persoană. La fel, rezultatele bune nu pot veni fără ca toți să se implice. Trebuie răbdare. Trebuie multă voință. Trebuie perseverență. Și o listă de principii. Principii pe care trebuie să le inducem copiilor noștri de la vârste fragede și pe care să le readucem în vizor de câte ori este nevoie.

Eu sunt și părinte totdeauna. Și fac totul pentru educația copiilor mei. Îi ajut să-și deschidă orizontul: mergem împreună la teatru, vizionăm un film bun de câte ori avem ocazia, cântăm împreună - nu are importanță că eu nu am voce de soprană sau altistă, sunt mândră să merg la „concertele” lor - amândoi cântă la chitară, tobe, orgă, fiind autodidacți, îi ajut când au probleme - personale sau de ce nu, la matematică - chiar dacă nu sunt profesor de matematică... Pot face asta mulți părinți. Dar aleg să fie retrași, să-și lase „puii” să zboare fără ajutor, iar când „încap pe ghiara unui vultur” regretă enorm când nu-i mai pot smulge de-acolo. Noi trebuie să-i învățăm să zboare frumos, să evite pericolele. Trebuie să îi hrănim sănătos cu semințe de cultură, bun simț etc.

Cum putem interveni pozitiv?! Ca dascăli, printr-un mai bun dialog între noi și elevi, fiind alături de ei de câte ori au nevoie sprijinul nostru; ca părinți, printr-o mai mare implicare, asigurarea unui control minimal măcar „din umbră”, relaționând cu dirigințele, profesorii, cunoscând toate problemele copilului, reparând la timp micile „defecte” de comportament. Nu putem fugi nicicând de răspundere. Noi, dascălii, am constatat că acolo unde părinții au lăsat „frâul” copiilor, este mai greu să repari, să-l readuci pe cel „pierdut” pe drumul cel bun, dar nu este imposibil.

E bine știut că fiecare individ este unic, dar nu este singur. Iar asta nu ne oprește să fim uniți, să ne ascultăm unii pe alții, să ne ajutăm, să fim din ce în ce mai buni... O bună educație va duce către o bună perspectivă. Și cine nu-și dorește asta?!

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/cel-mai-important-factor-in-educatia-copiilor-%e2%80%93-parintii-sau-dascalii>)

LearningApps.org, module interactive pentru predare și învățare

De **Adrian Mihiotis**

LearningApps.org este o aplicație Web 2.0 concepută pentru a sprijini procesele de învățare și predare prin module interactive. Aceste module de învățare pot fi integrate direct în conținuturi de învățare, dar pot fi concepute și online de utilizatorii înșiși sau pot fi modificate.

Scopul LearningApps este de a aduna module care pot fi reutilizate și de a le pune la dispoziția publicului. Aceste module (denumite Apps) nu conțin din acest motiv un cadru special sau un scenariu concret de învățare, ci se limitează exclusiv la partea interactivă. Modulele, ele însele, nu reprezintă o unitate de învățare închisă, ci trebuie să fie încorporate într-un scenariu de predare corespunzător.

(<http://youtu.be/InKqxa0YdU>)

Categoriile încorporează majoritatea disciplinelor de studiu, se poate opta pentru mai multe limbi, iar tipurile de exerciții care pot fi alcătuite sunt diverse pornind de la:

- Cuvinte încrucișate
- Jocul Milionari
- Marchează în text
- Quiz cu alegere
- Quiz cu alegere
- Completează tabel
- Quiz cu introducere
- Grilă ordonare
- Joc-Perechi(Perechi imagini)
- Joc-Perechi(Text/Imagine)
- Ordonare cu hartă
- Ordonare grupe
- Ordonare grupe
- Ordonare pe imagini
- Ordonează perechi
- Puzzle — Grupe
- Tabel ordonare
- Rebus
- Spânzurătoarea
- Text spații goale
- Completează tabel

- Quiz cu introducere
- Rebus
- Spânzurătoarea
- Text spații goale

până la

- Instrumente
- App Matrix
- Audio/Video cu inserări
- Avizier
- Caiet
- Calendar
- Chat
- Mindmap
- Scrieți împreună

Exercițiile(Apps) se pot alcătui relativ simplu, urmând instrucțiunile de pe site. Există numeroase modele care facilitează crearea acestora într-un timp relativ scurt. Iată câteva exemple:

LearningApps Beispiele (<http://youtu.be/evldvdQDa5I>)

LearningApps into iBooksAuthor (<http://youtu.be/5ul6VEGVzVY>)

Mi-am alcătuit propria bază de apps/exerciții pentru elevii care studiază germana ca limbă străină:

<http://learningapps.org/userapps.php?user=21016>

LearningApps.org este un proiect de cercetare și dezvoltare al Școlii Superioare Pedagogice PH Bern, în colaborare cu Universitatea din Mainz (Prof.Dr. Franz Rothlauf) și cu Școala superioară Zittau/Görlitz (Prof.Dr. Christian Wagenhaft).

O variantă a site-ului în limba română, o interfață românească este în lucru.

Mult succes la aplicația care vă va ajuta să creați elemente/apps care vă pot fi de ajutor la lecție, predare sau învățare.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/learningapps-org-module-interactive-pentru-predare-si-invatare>)

Glottocinema – învățarea limbilor străine prin metode teatrale și cinematografice

De **Iuliana Soroceanu**

Articolul prezintă metoda Glottodrama de predare-învățare a limbilor străine prin activități teatrale. Aceasta se întemeiază pe conceptul de motivație pentru învățare și vizează o importanță implicare personală și emotivă, tipică oricărei reprezentări teatrale. Metoda Glottodrama este ușor de implementat în predarea tuturor limbilor europene la oricare nivel de învățare și în oricare context școlar.

Orele abordate cu metoda Glottodrama se bazează pe conceptul de “clase-laborator” de artă dramatică într-o limbă străină, conduse de doi profesori — unul de limbă străină și altul de artă dramatică. Programa cursurilor prevede punerea în scenă a unui text dramatic sau a unui scenariu extras din scenariul unui film cunoscut în limba străină studiată. Cu ajutorul profesorilor-regizori, textul este explorat de studenții-actori în toate dimensiunile sale (lingvistică, culturală și dramaturgică), iar reprezentarea teatrală este nu doar nucleul fiecărei unități didactice, ci și activitatea-obiectiv final a cursului.

Cele 10 principii pedagogice ale metodei Glottodrama sunt:

1. Supremația personalității cursantului. A învăța cu adevărat o limbă înseamnă că întreaga personalitate a cursantului se transferă, nu doar o parte, în cea de a doua limbă. Timpul și modalitățile acestui proces sunt subiectivi și individuali. Aceasta înseamnă că unui grup-clasă nu îi poate fi propus un singur parcurs, fără a respecta aceste diferențe și varietăți individuale. Eficiența intervenției educaționale constă în îmbunătățirea competențelor fiecăruia în funcție de capacitățile și nevoile sale.
2. Predarea unei limbi străine este, prin natura sa, interdisciplinară. Cel puțin potrivit standardelor abordării comunicaționale de orientare umanistă, predarea unei limbi străine, înțeleasă ca parcurs către competențele comunicaționale, este, prin natura sa, interdisciplinară. Aceasta datorită complexității semiotice a actului comunicațional și a implicatului complex de competențe pe care ar trebui să le aibă profesorii pentru a manipula cu profesionalism pluralitatea codurilor de semne.
3. Motorul motivației este plăcerea de a “învăța făcând”. O pedagogie lingvistică centrată pe cursant trebuie să fie bazată pe plăcerea operațională de a învăța. În lipsa recompensei

psihologice reprezentate de atingerea scopurilor comunicaționale, nu există satisfacție și stimulent motivațional.

4. Glottodrama este un tip de proiect. Cursul bazat pe metode teatrale este un proiect (proiect textual) întemeiat pe sarcini, iar programa sa analitică (programa de sarcini) este cea mai bună cale către reprezentarea comunicațională.

5. Principiul holistic: să învățăm să comunicăm folosindu-ne de trup și suflet. O limbă este învățată mai bine dacă întreaga ființă, trup și suflet, este implicată în activitatea didactică (Asher: Răspunsul fizic total). Un principiu înrădăcinat foarte adânc și în întreaga istorie a cursurilor de actorie (a se v. biomecanica lui Meyerhold).

6. Prioritatea dimensiunii interculturale și sociale. De la limbajul celorlalți la al meu. Din punct de vedere intercultural, obiectivul învățării unei limbi trebuie să fie schimbarea atitudinii subiective a cursantului față de limba străină. De la percepția psihologică a limbii străine ca limbă a celorlalți, instrument de comunicare al unei comunități străine, diferite de el, la percepția celei de a doua limbi ca limba mea, viitor instrument personal de comunicare în contextul unei comunități reale sau virtuale de vorbitori la care, prin intermediul limbajului, ia parte cursantul.

7. Primatul semanticii în pedagogia limbilor străine. Dacă subiectul în chestiune este limba, văzută ca instrument de comunicare, înțelegerea intensivă a textelor scrise în acea limbă (dimensiunea semantică și pragmatică) este o prioritate în plus dacă o comparăm cu învățarea extensivă a gramaticii și a lexicului său (dimensiunea morfo-sintactică). În plus, atunci când atenția cursantului este îndreptată către sens, forma este învățată mai bine.

8. Principiul pragmatic al comunicării: limbajul este o formă de acțiune destinată îndeplinirii obiectivelor. Din moment ce orice formă de comunicare este îndreptată către un obiectiv, învățarea unei limbi nu poate fi limitată la structurile formale și la funcțiile lor lingvistice, ci trebuie să țintească spre cunoașterea uzurilor pragmatice ale limbajului, adică spre competențele de codificare și decodificare a obiectivelor lingvistice și spre supra-sensurile textului. Aceasta pentru că vorbitorul este condus de intenție, care îi coordonează comportamentul lingvistic.

9. Rolul hotărâtor al aspectelor paralingvistice. În comunicare, elementele paralingvistice au o relevanță strategică și determină – adesea în chip hotărâtor – nu doar eficiența comunicării, ci mare parte din sensul acesteia, adică adecvarea la o finalitate.

10. Actori profesioniști și actori sociali. În pregătirea actorilor profesioniști, obiectivul este să joace un personaj diferit de sine în fața unui public. În predarea limbilor străine bazată pe metode teatrale, scopul este o mai bună interpretare de sine în fața publicului social. Acesta este specificul teatral al metodei Glottodrama.

Glottodrama: insegnare la lingua attraverso il teatro from Culturiana on Vimeo.

Video documentary on Glottodrama project- English subtitled

Acest articol reprezintă diseminarea mobilității individuale de formare continuă Glottocinema, Roma, 18-29 martie 2013.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați

Copiii fără etichete – campanie socială pentru combaterea violenței împotriva copiilor

De **Elisabeta-Edit Naghi**

Salvați Copiii România derulează în acest an, în perioada martie-octombrie 2013, o campanie socială pentru a combate violența împotriva copiilor, sub denumirea: "Copiii fără etichete". Campania urmărește conștientizarea violenței împotriva copiilor din societatea românească, generarea unei schimbări de atitudine față de această violență, precum și generarea unei schimbări de paradigmă în educația copiilor, prin: înlocuirea practicilor violente cu metode educaționale pozitive, respectarea copilului în locul umilirii lui, renunțarea la indiferență și acceptare față de violența împotriva copiilor.

Această campanie "Copiii fără etichete" vine după încă trei astfel de inițiative foarte reușite, derulate la intervale de patru ani, respectiv "Bătaia NU e ruptă din rai!" din anul 2003, "Violența naște violență" din anul 2007 și "Ascultă-i sufletul!" din anul 2011, campanii care au reușit să atragă atenția societății civile și nu numai, asupra abuzurilor înregistrate asupra copiilor din România.

Odată cu campania din acest an, Organizația Salvați Copiii România a prezentat cel mai amplu studiu realizat în ultimii 10 ani în România privind abuzurile împotriva copiilor. Rezultatele acestui studiu nu sunt numai foarte îngrijorătoare, ci și foarte periculoase: "38% dintre părinți recunosc abuzul fizic asupra copiilor în familie; 63% dintre copii afirmă că sunt bătuți acasă de către părinții lor, iar corecțiile precum „lovitul cu palma” sau „urecheala” nu sunt percepute de majoritatea părinților, ci într-o anumită măsură, nici de copii, ca fiind comportamente din sfera abuzului fizic”.

Potrivit aceluiași studiu, "20% dintre părinți apreciază pozitiv bătaia, ca mijloc de educație a copilului; 18% dintre copii afirmă că au fost bătuți acasă cu bățul sau nuiua, 13% cu cureaua, 8% cu lingura de lemn". Mai mult decât atât, "în ciuda interzicerii prin lege încă din 2004 a oricărei forme de violență asupra copiilor în familie, părinții nu doar că încă utilizează pedeapsa corporală în practica educațională de zi cu zi, dar un procent semnificativ dintre ei apreciază pozitiv bătaia ca mijloc de educație a copilului".

Și lucrurile nu se opresc din păcate aici. Problemele legate de violențele asupra copiilor depășesc ariile familiilor și ajung și în școli, acolo unde "86% dintre copii sunt certați de către cadrele

didactice atunci când greșesc; 33% dintre copii sunt jigniți și etichetați la școala de către cadrele didactice; 7% dintre copii afirmă că sunt bătuți de către profesorii lor."

Să dăm exemple pozitive pentru educarea copiilor! A renunța la etichete este primul pas. Aș fi bucuroasă dacă am realiza acest lucru împreună. De câte ori ești predispus să etichetezi un copil imaginează-te în locul lui... Sigur o să te gândești de două ori înainte de a face pasul.

Apoi încearcă să nu pui bariere de etnie. Încearcă să vezi ființe nu etnii, nu nații și poate atunci vei putea merge mai departe. Iar dacă în sfârșit crezi că poți ajuta, în orice fel chiar și cu timpul tău... atunci începe de azi, sigur maine o să fi mândru de fapta ta!

Imaginați-vă o lume a copiilor fără etichete. O lume în care copilul bogat să nu eticheteze copilul sărac, copilul deștept să accepte copilul mai puțin deștept, eventual să-l ajute. O lume în care să nu existe jigniri pe criterii sociale, să nu existe jigniri etnice, ci pur și simplu copii egali. Este greu de realizat dar nu imposibil. Cu o floare nu se face primăvară știu dar dacă am încerca de azi toți să ne alăturăm campaniei celor de la Salvați copiii am putea fi mândri de faptele noastre.

Nu uitați că avem două mari obligații morale față de copiii noștri: să îi ajutăm să devină Oameni Mari, educându-i corespunzător și să le construim o țară mai bună, care să le permită să trăiască în ea!

Prin acest articol, susțin campania "Copiii fără etichete" lansată de Organizația Salvați Copiii Romania cu sprijinul Blogal Initiative.

Studiul este disponibil pe situl Salvați Copiii:
http://www.salvaticopiii.ro/upload/p0002000100000002_Studiu%20-%20abuzul%20si%20neglijarea%20copiilor.pdf

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/copiii-fara-etichete-campanie-sociala-pentru-combaterea-violentei-impotriva-copiiilor>)

Jocul și educația de calitate

De Amariei Brindusa

Asistăm astăzi la o reconsiderare a jocului ca metodă activă, eficientă și corespunzătoare particularităților de vârstă ale școlarilor mici. J. Piaget spunea că „toate metodele active de educație ale copiilor mici cer să li se furnizeze acestora un material corespunzător pentru ca, jucându-se, ei să reușească să asimileze realitățile intelectuale, care altfel, rămân exterioare inteligenței copilului”. Activitatea ludică îndeplinește funcții importante pentru copil cât și pentru adult. Pentru copil, modul serios și pasiunea cu care se joacă constituie indicatori ai dezvoltării și perfecționării proceselor de cunoaștere — percepția, reprezentarea, gândirea, capacitatea de înțelegere, memoria, imaginația, vorbirea — și trăsăturilor de personalitate — caracter, aptitudini, voință, afectivitate. Încă din primii ani la catedră am înțeles că folosirea jocului în procesul didactic este o coordonată esențială în formarea priceperilor și deprinderilor. În tratarea acestei teme, am plecat de la experiența dobândită la catedră, de la metodele și procedeele aplicate în activitatea didactică și, mai ales, de la folosirea permanentă a jocului didactic în lecțiile de matematică.

Jocul este un mijloc de cunoaștere, un mijloc de familiarizare a copiilor cu viața înconjurătoare, un mijloc de valorificare, de aplicare creatoare a cunoștințelor dobândite, un mijloc de educare morală și socială. Jocul este și o metodă educativă integrată în cadrul metodelor active de învățare. Caracterul activ al acestei metode este determinat de faptul că introduce cunoștințele și deprinderile pe calea acțiunii, în timpul acțiunii copilului cu obiectele la care se referă. Este o modalitate intuitivă de însușire a cunoștințelor. Jocul este un procedeu folosit pentru înviorarea copiilor, pentru fixarea cunoștințelor, evaluarea lor, în cadrul activității școlare.

Majoritatea pedagogilor au considerat jocul ca un mijloc de instruire și educare a copiilor, mai ales la vârsta școlară mică. Jocul este un mijloc de dobândire și precizare a cunoștințelor prin acțiune, este o activitate de gândire orientată spre realizarea unor probleme, spre găsirea căilor în vederea depășirii unor obstacole. El este un element de sprijin în educație mai cu seamă atunci când este investit cu finalități programate să dezvolte potențialul psiho-motric și socio-afectiv al personalității. Jocurile didactice oferă un cadru propice pentru învățarea activă, participativă, stimulând în același timp inițiativa și creativitatea elevilor. Activitatea de învățare este o activitate dificilă, care necesită un efort gradat. Ea trebuie susținută permanent cu elemente de sprijin, printre care jocurile didactice au un rol important.

Jocul stimulează procesul de instrucție, îl adâncește și-l ameliorează. Pe de altă parte, jocul este condiționat de procesul de instruire, calitatea și rezultatele lui fiind determinate de pregătirea anterioară. Jocurile didactice sunt mijloace eficiente de activizare a întregului colectiv de elevi, dezvoltă spiritul de echipă, de înțajutorare, formează și dezvoltă unele deprinderi practice elementare și de muncă organizată. Jocul poate fi conceput pentru toată clasa, pentru grupe de elevi sau individual. În timpul jocului fiecare elev acționează în ritmul său și rezolvă sarcina prin mijloacele operaționale de care dispune. De aici rezultă că jocul activează elevii în procesul

instructiv-educativ și, în aceeași măsură, vizează pe fiecare elev în parte, asigurând astfel un învățământ diferențiat.

Dinamica lumii contemporane, mutațiile care au loc în societatea românească în drumul spre democrație și economie de tip capitalist a determinat la optarea pentru un demers prospectiv, sistemic-holistic, comparat și interdisciplinar de reformare a curriculum-ului școlar.

Democratizarea învățământului are, mai întâi, o dimensiune cantitativă. Ea privește accesul unui număr cât mai mare de copii și tineri pe diverse trepte de școlarizare, extinderea și diversificarea ofertei de educație, repartizarea optimă a relației în teritoriu. Dimensiunea calitativă este esențială deoarece calitatea celor educați este valoarea fundamentală și criteriul suprem de evaluare a eficienței unui sistem educativ-ofere o imagine corectă a măsurii în care învățământul oferă sau nu șanse de reușită școlară și socială. Calitatea este un cumul de factori, dintre care determinanți rămân cei doi actori principali -învățătorul și elevul, scopul fiind și o democratizare a relației profesor-elev.

Calitatea și asigurarea calității nu se întâmplă, nu este opțională, ci este o cerință imperativă a timpului pe care îl trăim din cel puțin patru motive: moral (elevii sunt cei cărora trebuie să li se asigure o educație care să fie „cea mai bună”, contextual (școlile sunt într-o interacțiune dinamică și continuă cu societatea și comunitatea cărora le aparțin.

Contextul în care acestea își desfășoară activitatea este într-o continuă luptă pentru calitate, ceea ce impune pentru toate instituțiile o creștere a interesului pentru calitate.), supraviețuirea (societatea de azi este una concurențială), responsabilitatea (școlile sunt supuse în mod constant aprecierii și evaluării celor pe care îi servește: elevi, părinți, comunitate, societate. Școala este un bun al comunității și trebuie să dea socoteală pentru ceea ce face, motiv care impune existența unor strategii interne de asigurare și menținere a calității.)

Școala trebuie să realizeze o răsturnare a piramidei finalităților și obiectivelor, să pună accentul pe valențele formativ-educative ale învățământului, să formeze structuri mentale, competențe transversale, deprinderi de muncă intelectuală, exercițiul cotidian al vieții. Școala trebuie să se deschidă spre viață. Asumarea de către școală a principiului educației permanente implică și reconsiderarea metodologiilor de instruire. Se urmărește promovarea strategiilor activ-participative. Acestea vor să-l implice pe elev în procesul de predare-învățare, se realizeze efortul necesar unei învățări eficiente. Modelele tradiționale pot fi astfel regândite, sporindu-le astfel valențele formativ-educative. *„Implicit și atmosfera din cadrul instituțiilor școlare se va modifica radical, tinzând spre ceea ce Mircea Eliade desemna printr-o sintagmă fericită : templu și laborator. Poate pe frontispiciul școlilor noastre ar trebui să scriem această idee, care ar putea să devină un modus vivendi al relației magistru-discipol”* (M.Stanciu, 1999, pg 43).

La clasele primare, jocul este o modalitate de asigurare a continuității grădiniță-școală, asigurând ușurarea adaptării la specificul muncii școlare, dar și un mijloc de prevenire a oboselii, o modalitate de susținere a efortului elevilor și a concentrării. La matematică, jocul este un mijloc de însușire rapidă a unor cunoștințe relativ abstracte pentru această vârstă (numerație, operații, elemente de geometrie). În lucrarea „Între matematică

și jocuri”, Gh. Păun spunea că „matematica și jocurile sunt frați-frați siamezi”.

„Jocul este cea mai bună introducere în arta de a munci” (E. Claparède, 1920, pag 143-apud Învățământul primar, 2001, pag 66). Lumea jocului este o anticipare a lumii preocupărilor serioase, îndeplinind funcții importante pentru copil cât și pentru adult. Pentru copil modul serios și pasiunea cu care se joacă constituie indicatori ai dezvoltării și perfecționării proceselor de cunoaștere- percepția, reprezentarea, gândirea, spiritul de înțelegere, memoria, imaginația, vorbirea și trăsăturile de personalitate — caracter, aptitudini, voința, afectivitate. Așa cum remarca psihologul Ed. Claparède, prin intermediul jocului se manifestă tendința de desfășurare și afirmare a personalității în genere (Emil Verza, 1978, pag 83).

Pedagogii tuturor timpurilor au pus în evidență funcția formativ-educativă a jocului, indiferent de natura și tipurile de joc. Jocurile constituie o „școală a energiei, a educației, a conduitelor, a gesturilor, a imaginației, în cadrul necesităților de a acorda conduita la situații cu anumite dimensiuni” (coord.U. Șchiopu, 1981, pag 62). Prin intermediul jocurilor se formează și se dezvoltă o serie de însușiri ale personalității și se exersează caracteristicile proceselor psihice. Astfel, se educă particularitățile intelectuale și fizice cum sunt curajul, dârzenia, perseverența în activitate, abilitățile manuale, agilitatea și îndemânarea, atitudinea principală față de parteneri și colectiv, spiritul de competiție și sociabilitatea. Se dezvoltă caractere și personalități întregi și, tocmai de aceea, școala folosește jocul ca o pârgie în realizarea scopurilor sale.

Jocul este un mijloc de cunoaștere, un mijloc de familiarizare a copiilor cu viața înconjurătoare, un mijloc de valorificare, de aplicare creatoare a cunoștințelor dobândite, un mijloc de educare morală și socială. Jocul este și o metodă educativă integrată în cadrul metodelor active de învățare. Este un procedeu folosit pentru învierea copiilor, pentru fixarea cunoștințelor, evaluarea lor, în cadrul activității școlare.

Această temă a reprezentat o provocare personală, un imbold de a aplica mult mai intens în activitatea didactică de la clasă achizițiile dobândite prin implementarea și desfășurarea în cadrul școlii în care am activat, a Proiectului PHARE-„Acces la educație pentru grupuri dezavantajate”. Tema aleasă are un caracter deschis, chemând la reflecție dar și la acțiune concretă în planul explorării și utilizării metodologiei didactice active, în cadrul căreia jocul didactic își pune în evidență multiplele valențe formative și educative, precum și efectele în scopul obținerii unei educații de calitate.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/jocul-si-educatia-de-calitate>)

Modalități de implementare a noilor cerințe în clasa pregătitoare

De **Gabriela Gorgan**

Articolul prezintă câteva modalități de implementare a noilor cerințe pentru clasa pregătitoare, cerințe ce se referă la predarea integrată bazată pe competențe, proiectarea integrată și evaluarea finală. Sunt prezentate noțiuni generale despre avantajele curriculumului centrat pe competențe, implicarea profesorilor, evaluarea cunoștințelor, deprinderilor, capacităților, atitudinilor, abilităților și aptitudinilor.

L. D’Hainaut, în lucrarea “Programe de învățământ și educație permanentă”, susține că *“Se acordă mai multă importanță omului care merge decât drumului pe care îl urmează. Astăzi, disciplinele sunt invadate de un gigantism care le înăbușă, le abate de la rolul lor simplificator și le închide în impasul hiperspecializării. Inconveniente tot mai evidente ale compartimentării, necesitatea din ce în ce mai manifestă a unor perspective globale și contestarea unui devotament față de obiect care face că omul să fie uitat, au dus treptat la conceperea și la promovarea a ceea ce s-a numit interdisciplinaritate.”*

Predarea integrată are ca referință nu o disciplină de studiu, ci o tematică unitară, comună mai multor discipline.

- Este o strategie ce presupune schimbări nu numai în planul organizării conținuturilor, ci și în “ ambianța predării și învățării”.
- Punctul de pornire în domeniul proiectării și implementării curriculumului îl constituie elevul și experiența sa.

Formarea competențelor

În termeni pedagogici, competența este capacitatea elevului de a mobiliza (identifica, combina și activa) un ansamblu integrat de cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori, pentru a realiza familii de sarcini de învățare. Educația bazată pe competente urmărește, în esență, trei mari obiective (Roegier, 2000):

- Să pună accentul pe competențele pe care elevul trebuie să le stăpânească la sfârșitul fiecărui an școlar și la sfârșitul școlarității obligatorii.
- Să dea sens învățării, să arate elevului la ce-i servește ceea ce învață el la școală.
- Să certifice achizițiile elevului în termeni de rezolvare de situații concrete și nu în termenii unei sume de cunoștințe și de deprinderi pe care elevul le va uita, pe care nu știe cum să le utilizeze în viață activă.

Avantajele curriculumului centrat pe competențe:

- Răspunde exigentelor pieței muncii, deoarece asigură pregătirea absolvenților pentru viața socială și profesională. - Instruirea este orientată către rezultatele finale, prin folosirea conceptului de competență - rezultat al învățării ce condensează achizițiile comportamentale ale elevilor la nivelul cunoștințelor, capacităților, deprinderilor și atitudinilor. - Elevii sunt implicați în activitatea de învățare continuă și de autoevaluare

a competențelor. – Permite valorificarea întregii experiențe didactice a profesorului și posibilitatea estimării performanțelor elevilor. – Poate incorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. – La modulele parcurse pot fi adăugate altele noi pentru formarea continuă, ceea ce răspunde imperativului educației permanente. – Elevii au reprezentarea achizițiilor finale și a demersului (teoretic și practic) de dobândire a acestora. Prin evaluarea pe criterii și indicatori de performanță, fiecare elev înțelege cum este evaluat și de ce are nevoie pentru câștigarea/dobândirea competenței.

Profesorii

- dobândesc competențe de proiectare didactică în baza modelului centrat pe rezultate,
- reconstruiesc oferta de curs din perspectiva competențelor intenționate,
- stabilesc nivelurile de complexitate ale competențelor,
- asociază teme suport care susțin și asigură formarea competențelor,
- creează situații practice de învățare implicând activ clasa,
- stabilesc criterii de evaluare privind dobândirea competenței,
- evaluează elevii într-un mod complex, precum și oferta educațională.

Proiectarea integrată

Față de proiectarea didactică centrată tradițional pe lecție, proiectarea integrată are următoarele avantaje:

- Creează pentru elevi un mediu de învățare coerent, în care așteptările lor devin mai clare pe termen mediu și lung;
- Implica profesorul în anticipări didactice pe termen mediu și lung, cu răgaz pe ritmurile de învățare diferite ale elevilor.

Noutăți sunt și în ceea ce privește managementul educațional, referindu-se cu precădere la:

- **resursele materiale** — baza didactico-materială, spațiul educațional. Spațiul de învățare se construiește și se schimbă împreună cu copiii și poate ține seama de următoarele coordonate:

- aspectul estetic, aerisit și ordonat, fără elemente de kitsch;
- zone de învățare diverse, asemănătoare celor din grădiniță (ludoteca, biblioteca, științe, arte etc.)
- elemente vii – plante
- modalități variate de expunere a lucrărilor copiilor.

- **resursele de timp.** Ora de curs: 30-35 minute + 10-15 minute de activități liber alese recreative care se pot desfășura și în cadru organizat. Întâlnirea de dimineață este un moment cotidian, bun prilej de pregătire afectivă pentru începerea activității din mai multe considerente:

- Permite o trecere naturală, plăcută de la mediul familial către activitățile specifice mediului școlar;
- Fixează, oarecum, reperele de învățare pentru întreaga zi, prin introducerea copiilor într-o atmosferă ce combină

aspectul ludic cu cel de învățare;

- Încurajează exprimarea emoțiilor, relaționarea cu ceilalți, punând în valoare calitățile fiecărui copil
- Oferă cadrului didactic posibilitatea cunoașterii complexe a copilului, prin implicarea acestuia în variate situații de învățare;
- Nu în ultimul rând, poate fi abordată și organizată în cadrul oricărei discipline, datorită modalităților și formelor flexibile de desfășurare, îmbinând perfect toate planurile (social, intelectual, afectiv).
- Întâlnirea de dimineață este o practică oportună pentru realizarea obiectivelor din diverse sfere: să ai grijă de ceilalți, să fii suficient de încrezător pentru a împărtăși idei și experiențe importante cu ceilalți, să fii disponibil pentru semenii.

General și specific în evaluarea la finalul clasei pregătitoare

Dacă în trecut accentul se punea pe evaluarea cunoștințelor acumulate, astăzi asistăm la o orientare a acestuia spre evaluarea competențelor (intelectuale, social-atitudinale, psiho-motorii) dobândite în procesul de învățământ.

Evaluarea la finalul clasei pregătitoare trebuie corelată cu evaluarea la finalul grădiniței, pe structura actuală, cu grupa mare ca limită finală a învățământului preșcolar, precum și cu clasele I-IV ca etapă succesivă.

În cadrul acestor domenii, profesorul evaluează: **1.** cunoștințele (cunoștințe despre obiecte, fenomene, animale, plante, cunoștințe matematice etc.); **2.** deprinderile și priceperile (alcătuirea de propoziții, deprinderi motrice, priceperi și deprinderi practice, deprinderi de investigație etc.); **3.** capacitățile (capacitatea intelectuală, capacitatea comunicativă, capacitatea de învățare, capacitatea de concentrare a atenției și de perseverență în îndeplinirea sarcinilor, capacitatea de memorare, capacitatea de punere în practică a cunoștințelor achiziționate, capacitatea de rezolvare a problemelor, capacitatea de sesizare a semnificațiilor etc.); **4.** atitudinile (atitudinea față de învățare, față de muncă, activitate); **5.** abilitățile (abilitatea emoțională, abilitatea socială, abilități intelectuale); **6.** aptitudinile (aptitudinea școlară, aptitudini artistice, motorii, intelectuale, cognitive, aptitudinea de a gândi independent).

Evaluarea finală a elevilor de clasă pregătitoare se va face prin completarea, în luna mai, a unui document-tip, intitulat "Raport de evaluare a dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților de învățare, la finalul clasei pregătitoare". Documentul se constituie ca parte integrantă a portofoliului educațional al elevului și permite depistarea eventualelor dificultăți de învățare și adoptarea unor măsuri de remediere.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/modalitati-de-implementare-a-noilor-cerinte-in-clasa-pregatitoare>)

O altfel de educație în... "Săptămâna fără ghiozdan" la Școala Gimnazială Specială Nr.3 din București

De **Diana Chirilă**

Programul educațional național dedicat activităților extracurriculare din săptămâna 1-5 aprilie 2013 a fost la a doua desfășurare la Școala Gimnazială Specială Nr.3 din București, după succesul înregistrat în anul școlar anterior, când a reprezentat o noutate incontestabilă în structura anului de învățământ, precum și o adevărată provocare profesională pentru profesorii din învățământul special. Articolul se dorește a fi descrierea unui model de bune practici din săptămâna "Să știi mai multe, să fii mai bun!", cuprinzând câteva exemple de activități desfășurate în cadrul acestui program educațional național, într-o instituție de învățământ special din București.

Clopoțelul nu și-a mai făcut auzite ecourile iar școlarii și-au lăsat ghiozdanele acasă, pentru că la Școala Gimnazială Specială nr.3 din București a început și în acest an școlar... "Săptămână fără ghiozdan"!

Aceasta a fost denumirea generică dată proiectului de activități al școlii noastre în săptămâna 1-5 aprilie, având ca scop principal facilitarea accesului elevilor cu dizabilități mintale la o educație nonformală de calitate. Obiectivul general al proiectului a fost acela de a exersa competențele și abilitățile dobândite de elevii noștri în contexte formale, prin participarea acestora la activități extracurriculare care să răspundă intereselor și nevoilor educaționale identificate la nivelul colectivelor de elevi cu

dizabilități mintale. În fiecare zi a acestei săptămâni, elevii au fost implicați în activități educative variate și diversificate corespunzătoare unui anumit tip de educație nonformală.

Astfel, săptămâna a debutat cu activități specifice educației pentru sănătate, elevii având oportunitatea de a se întâlni cu reprezentanții Crucii Roșii, care au antrenat grupurile de elevi în discuții legate de importanța adoptării unui regim alimentar echilibrat și sănătos.

Nu au lipsit în această zi nici activitățile practice-gospodărești, în care copiii s-au transformat în mici bucătari, realizând preparate culinare simple dar sănătoase, utilizând numai produse naturale.

Continuând pledoaria pentru sănătate, ziua s-a încheiat prin concursuri sportive și de mișcare ca modalitate de menținere a sănătății, un grup de elevi ai școlii noastre care posedă abilități sportive având ocazia de a participa și la Competiția Municipală de Atletism pentru persoane cu dizabilități, organizată de Special Olympics România cu sprijinul Inspectoratului Școlar al Municipiului București și în care elevii au concurat la probe de alergare (50 de metri sau 100 de metri), la săritura în lungime și la aruncarea mingii de oină.

A urmat ziua dedicată activităților din domeniul educației pentru drepturile copilului, în care elevii s-au întâlnit cu reprezentanții Poliției de Proximitate- secția 14 și cu care au purtat discuții interactive în legătură cu comportamentul violent-nonviolent în diferite situații, precum și despre normele de conduită civilizată în familie, în școală și în comunitate. În partea a doua a zilei, au asistat la prezentarea unei campanii de informare în legătură cu fenomenul traficului de persoane, campanie realizată tot cu sprijinul Poliției de Proximitate-secția 24, la finalul acesteia fiind prelucrate câteva măsuri astfel încât elevii să nu devină victima acestui fenomen.

Ziua de miercuri a cuprins activități prin care s-a urmărit promovarea comportamentelor ecologice responsabile față de mediul înconjurător. Au fost desfășurate în acest sens o varietate de activități practice de colectare a deșeurilor reciclabile, de îngrijire, plantare a florilor ornamentale precum și de confecționare a unor obiecte cu utilitate practică ori decorativă, utilizând materiale refolosibile.

Cea de-a patra zi a "Săptămânii fără ghiozdan", a dat oportunitatea elevilor de a-și consolida comportamentul responsabil ca participant la traficul rutier, conștientizând totodată pericolul nerespectării regulilor de circulație. Activitățile propuse au fost abordate într-o manieră interactivă și creativă de tip concurs interclase, elevii participând cu entuziasm la toate probele de concurs și exprimându-și la finalul

zilei dorința de a demonstra în orice situație, cunoașterea și respectarea regulilor de circulație.

Am sfârșit săptămâna cu activități prin care s-a dorit valorizarea aptitudinilor artistice ale elevilor cu dizabilități mintale în activități de loisir și participarea activă a acestora la activități educative și recreative de tip carnaval, precum și la punerea în scenă a unor minipiese de teatru pentru copii, cu sprijinul profesorilor din Clubul Copiilor, sector 4.

Nu încheiem înainte de a vă spune că elevii noștri s-au bucurat în această săptămână și de participarea la concursurile "Românași și româncuțe" și "Campionatul de popice", ambele desfășurate la Carrefour Berceni și organizate de Școala Gimnazială Specială "Sfântul Nicolae" în cadrul programului "Școala lui Piedone", finanțat de Primăria sectorului 4.

Timpul a trecut foarte repede....iar "Săptămâna fără ghiozdan" în Școala Gimnazială Specială nr.3 s-a încheiat! Considerăm că prin activitățile derulate s-au acoperit acele arii ale educației nonformale care contribuie la compensarea și recuperarea elevilor cu dizabilități mintale, prin structurarea adecvată a personalității acestora.

Dacă au mai existat mici scăpări în organizarea acestei săptămâni, ele cu certitudine ne provoacă la perfecționare în anul școlar viitor. Speranța noastră însă este că toți copiii s-au simțit bine și că oferta școlii a fost generoasă, săptămâna fiind reușită pentru elevi, care au interacționat cu colegii și cu profesorii într-un cadru diferit de cel școlar, ieșind din rigorile date de predarea disciplinelor curriculare, ceea ce le-a pus în valoare abilitățile și competențele.

Programul educațional național dedicat activităților extracurriculare este o inițiativă laudabilă, dar perfectibilă, și ne dorim ca pe viitor să evolueze frumos, cu oferte de activități concrete ale diferitelor instituții și organizații care doresc să se implice în acest program, cu precădere în beneficiul elevilor din învățământul special.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/altfel-de-educatie-in-saptamana-fara-ghiozdan-la-scoala>)

Programul eTwinning: conexiuni între școala românească și viața școlară europeană

De **Corneliu Dragomir**

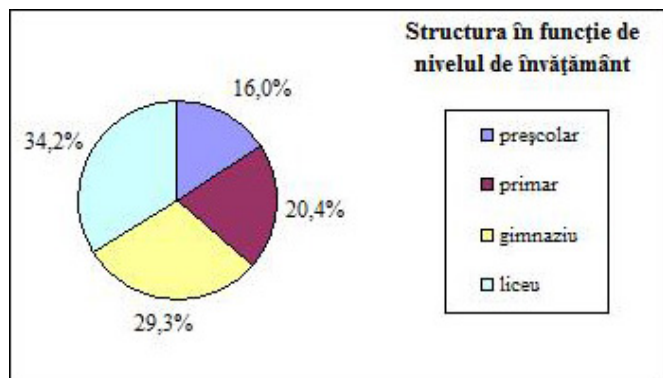
Programul eTwinning, inițiat în 2005 de Comisia Europeană, este dedicat parteneriatelor dintre cadrele didactice din învățământul preuniversitar din Europa. Cele trei proiecte eTwinning în care este implicată școala noastră oferă un plus de inovare în activitatea didactică și motivează elevii pentru a participa la activități în care își exersează competențele sociale, de cooperare, competențele digitale și de comunicare într-o limbă străină. În plus, reprezintă un real suport pentru strategia managerială a școlii în ceea ce privește promovarea valorilor specifice unui centru școlar incluziv.

eTwinning este un demers al Comisiei Europene, inițiat în 2005 și coordonat de European Schoolnet, cu scopul de a facilita parteneriatele interinstituționale din învățământul preuniversitar din Europa. Ca urmare a succesului acestei inițiative, scopurile acțiunii s-au consolidat, platforma etwinning.net devenind o comunitate a școlilor din Europa, aducând împreună peste 200.000 de cadre didactice, implicând aproximativ 95.000 de instituții de învățământ.

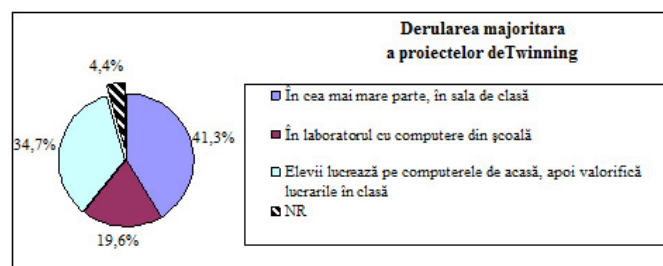
În România, acțiunea eTwinning este coordonată prin activitatea Centrului pentru Inovare în Educație -TEHNE (www.tehne.ro), în asociere interinstituțională cu Institutul de Științe ale Educației (www.ise.ro). Peste 12.500 de cadre didactice din 5000 de școli din România sunt înscrise în comunitate și au inițiat, coordonat și organizat peste 5500 de proiecte.

eTwinning: comunitatea europeană pentru elevi și cadre didactice

Implicarea unităților școlare în proiecte și activități organizate în cadrul parteneriatelor eTwinning este cu atât mai facilă cu cât elevii sunt mai mari iar nivelul educațional este mai apropiat de educația universitară. Astfel, fără a fi o corelație direct în acest sens, se poate observa că implicarea elevilor de liceu este mai facilă cooperativ cu implicarea elevilor din învățământul preșcolar. Mai mult, activitățile concrete și strategia de implementare este mai restrictivă pentru elevii din învățământul preșcolar, ca urmare a nivelului de dezvoltare fizică și psihosomatică a acestora. Totuși, creativitatea cadrelor didactice joacă un rol deosebit în generarea și optimizarea strategiei de organizare, implementare și evaluare a activităților din cadrul proiectului.

Implicarea elevilor în activitățile online ale proiectelor eTwinning se realizează prin utilizarea platformei și a spațiului virtual al proiectelor. Astfel, pentru aceasta, participanții trebuie să aibă formate un minim de competențe pentru utilizarea computerului. În acest sens, implicarea elevilor în activitățile derulate prin proiectele eTwinning se realizează prin folosirea rețelei de Internet și a computerelor. Ca urmare a faptului că pentru accesarea mediului online de derulare a proiectelor este necesară accesarea Internetului, locul de derulare a celor mai multe activități este sala de clasă (41,3%). Mai mult, activitățile concrete și implicarea elevilor se face utilizând, cu precădere, logistica personală a elevului, de acasă sau laboratorul de informatică al unității școlare (34,7%). 19,6% dintre profesorii români desfășoară proiectele eTwinning în laboratorul cu computere din școală. (N=225)

Copiii de la "Neveanu" și comunitatea eTwinning

Cooperarea paneuropeană și implicarea elevilor în proiecte educaționale școlare și extrașcolare organizate de către instituții școlare europene oferă perspective dezvoltării formării și dezvoltării sentimentului de apartenență al elevului la comunitatea școlară europeană. Chiar dacă nu reușește să își aducă contribuția individuală în organizarea proiectului, faptul că participă la activitățile proiectate și implementate în colaborare cu alte școli din Europa reprezintă nu numai un plus de performanță școlară ci și o perspectivă, poate unică, de a colabora cu elevi din alte școli din afara țării.

În școala la care îmi desfășor activitatea, preponderentă este populația elevilor cu cerințe educaționale speciale, iar implicarea lor în activități organizate la nivel european reprezintă o experiență deosebită, dar și o formă de promovare a identității și valorilor europene în rândul elevilor.

O valoare promovată de echipa de elevi și cadre didactice din școala noastră, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Paul Popescu Neveanu” din Timișoara, este promovarea toleranței, a nondiscriminării în rândul elevilor. Astfel se formează a cultură a integrării educaționale pentru toți elevii, indiferent de particularitățile individuale, culturale sau psihosomatice. Acest

fapt este în consens cu ideea europeană: "școala pentru toți".

Noi și elevii noștri am demarat proiectul „Împreună creștem oameni mari”. Alături de noi, având statutul de fondator, este doamna prof. Meryem TOKCAN de la NEVŞEHİR TİCARET MESLEK LİSESİ, din localitatea Nevşehir, din Turcia. Nu suntem singuri, s-au alăturat demersului nostru parteneri din Italia, România, Irlanda, Letonia. Activitățile noastre doresc să aducă împreună copiii cu cerințe educaționale speciale, liceeni, cei din învățământul de masă și nu numai. Né propunem să organizăm expoziții de poze cu noi, din timpul activităților noastre școlare, să facem un concurs de compuneri despre școlile noastre, iar profesorii să organizeze un simpozion online. Provocarea este frumoasă și interesantă și în acest sens și-au manifestat intenția și alți parteneri pentru a participa la activitățile propuse de noi.

În alte două proiecte am fost invitați să participăm ca membri, fapt ce ne-a bucurat în mod deosebit. Astfel, am fost invitați în proiectul „Respect pentru diversitate”, un proiect cu tematică civică ce promovează diversitatea socială și culturală ca o bogăție a patrimoniului cultural. Sunt postate filmulețe din timpul activităților școlare și a proiectelor eTwinning. Un alt proiect ale cărui activități ne bucură este „Don't worry, be happy- music project”. Proiectul include 18 parteneri din Turcia, România și Spania.

eTwinning- un plus pentru activitatea didactică

Cele trei proiecte în care suntem implicați oferă un plus de inovare în activitatea didactică, motivează elevii pentru a participa și la activități *altfel*, deosebite și reprezintă un real suport pentru strategia managerială a școlii în ceea ce privește promovarea valorilor specifice unui centru școlar incluziv.

Pentru elevi, exersarea competențelor sociale de comunicare, cooperare, utilizare a tehnologiilor IT și a limbii engleze reprezintă o oportunitate, o șansă deosebită de formare pentru viața de zi cu zi.

Bibliografie: [1] ISTRATE, O. et al. (2013) *Rolul proiectelor educaționale realizate prin parteneriate școlare internaționale. Raport preliminar eTwinning RO12*. București, TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/programul-etwinning-conexiuni-intre-scoala-romaneasca-si-viata-scolara-europeana>)

eTwinning, o comunitate virtuală pentru o învățare reală

De **Irina Vasilescu**

eTwinning este o măsură care însoțește Programul Comenius. Cele două acțiuni se completează reciproc, iar platforma recomandată de Comisia Europeană pentru căutarea de parteneri pentru proiecte Comenius este portalul eTwinning. Pe parcursul derulării ei, acțiunea s-a consolidat și a luat amploare, ajungând să cuprindă peste 200.000 de cadre didactice implicate, din mai mult de 95.000 de școli europene și devenind astfel, la ora actuală, cea mai mare comunitate a cadrelor didactice din Europa. Implicarea Școlii Gimnaziale nr. 195 în proiecte eTwinning a început practic în anul școlar 2009-2010 și se află în plină ascensiune, pe măsură ce „actorii” implicați se familiarizează cu acest mod de lucru. În acest moment, numărul de proiecte din școală a ajuns la 15, iar ariile curriculare implicate cuprind de la învățământ primar, limbă și comunicare, până la matematică și științe.

1. Introducere

Programul eTwinning a fost lansat la 14 ianuarie 2005, ca parte a Programului de învățare permanentă al Comisiei Europene. Scopul principal al acțiunii este de a facilita comunicarea și colaborarea între școli din țările membre ale U. E. Ea se adresează tuturor instituțiilor de învățământ de nivel preuniversitar, elevilor, cadrelor didactice, bibliotecarilor școlari, consilierilor, directorilor de unități școlare și inspectorilor școlari. eTwinning este o măsură care însoțește Programul Comenius. Cele două acțiuni se completează reciproc, iar baza de date recomandată de Comisia Europeană pentru căutarea de parteneri pentru proiecte Comenius este portalul eTwinning.

Din octombrie 2007, eTwinning a început să fie derulată și în România, sub coordonarea Institutului de Științe ale Educației (www.ise.ro), iar din 2010, și cu sprijinul Centrului pentru Inovare în Educație -TEHNE (www.tehne.ro). De la începutul implementării acțiunii în țara noastră, parcursul său a fost în permanență ascendent. Bilanțul actual cuprinde mai mult de 5500 de proiecte de parteneriat, realizate de cele peste 12.500 de cadre didactice participante la acțiune, din cele 5500 de instituții de învățământ implicate.

2. eTwinning în România

În perioada octombrie-noiembrie 2012, o echipă de la TEHNE-Centrul pentru Inovare în Educație și de la Institutul de Științe ale Educației a realizat o cercetare evaluativă, pe un eșantion de 225 de cadre didactice participante în acțiunea eTwinning, ale

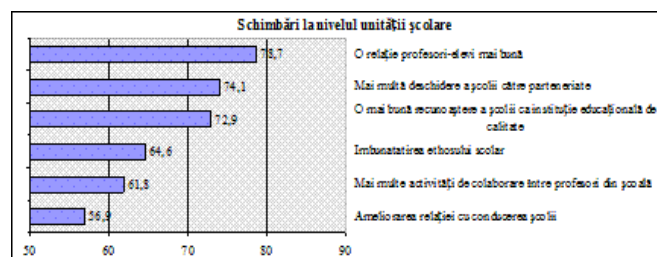
cărei rezultate s-au concretizat sub forma unui Raport preliminar intitulat Rolul proiectelor educaționale realizate prin parteneriate școlare internaționale [1].

Din datele cuprinse în raport, este de interes percepția respondenților asupra valorii adăugate procesului instructiv-educativ prin participarea la programul eTwinning. Efectele pozitive sunt vizibile atât la nivelul practicii didactice a profesorilor implicați, cât și ca beneficii la nivelul elevilor care participă la proiecte sau al instituției de învățământ.

Astfel, conform studiului, printre principalele beneficii aduse activității didactice, cadrele didactice care desfășoară proiecte colaborative online pe platforma eTwinning au menționat: o legătură mai bună cu activități de învățare tip non-formal propuse elevilor (85% dintre cei 225 de respondenți), o atenție sporită acordată legăturilor interdisciplinare (83,3%), mai mult accent pe utilizarea TIC ca instrument suport pentru predare (83,1%), pe elementele pedagogice noi cum ar fi centrarea pe elev, formarea de competențe cheie etc. (83%), introducerea unor metode și strategii noi (82,7%) și o relație profesor-elev mai bună (82,4%). Alte efecte cu o frecvență de peste 80% dintre răspunsuri au fost: realizarea de activități de învățare diferențiate, susținerea autonomiei în învățare a elevilor, accentul pe învățarea de tip constructivist și crearea unor situații educative mai semnificative, favorizând performanța în învățare.

Cu privire la implicațiile participării în proiecte eTwinning pentru elevi, principalele beneficii evidențiate de respondenți au fost: deschiderea orizontului cultural al acestora (87,6%), dezvoltarea competențelor secolului XXI (87,1%), formarea unei atitudini europene pozitive, adecvate, responsabile (85,8%), dobândirea de competențe digitale utile în viitoarea profesie (83,6%), precum și înțelegerea de către elevi a realităților sociale și culturale europene (83,3%).

Colaborarea cu elevi și profesori din Europa adaugă noi valențe întregii activități a școlii, prin noile moduri de lucru, colaborare, interdisciplinaritate, o abordare holistică și constructivistă a procesului didactic și nu în ultimul rând, prin schimbarea rolului profesorului, ceea ce duce la o îmbunătățire a comunicării elev-profesor. Conform percepției participanților la studiu, schimbările aduse de participarea la programul eTwinning se manifestă și la nivelul întregii unități de învățământ, nu doar la cel individual, al participanților la proiecte. Astfel, efectele cel mai frecvent evidențiate au fost: o mai bună relație cu elevii, o mai mare deschidere a școlii către parteneriate, o mai mare recunoaștere acordată școlii și îmbunătățirea atmosferei din școală.

3. Proiectul „A Taste of Maths”

Implicarea Școlii Gimnaziale nr. 195 în proiecte eTwinning a început practic în anul școlar 2009-2010 și se află în plină ascensiune, pe măsură ce „actorii” implicați se familiarizează cu

acest mod de lucru. În acest moment, numărul de proiecte a ajuns la 15, iar ariile curriculare implicate cuprind de la învățământ primar, limbă și comunicare, până la matematică și științe.

Până în acest moment, proiectul cel mai încununat de succes a fost „A Taste of Maths” un proiect eTwinning cu specific matematic, desfășurat în limba engleză, pe o durată de aproximativ șase luni, împreună cu școli din Italia, Republica Cehă, Olanda, Grecia, Spania și implicând elevi de 12-15 ani. El a fost câștigător al Premiului European eTwinning 2012 la categoria sa de vârstă și a fost desemnat cel mai bun proiect eTwinning în 2012, fiind inclus în Galeria de idei și în secțiunea Kituri de proiect a portalului eTwinning. Strategiile didactice care stau la baza acestui proiect sunt învățarea bazată pe proiecte, abordarea cross-curriculară și metodologia predării-învățării integrate a conținutului și a limbii străine — CLIL. Printre obiectivele sale se numără: creșterea motivației și interesului elevilor pentru matematică, stimularea spiritului de investigație și curiozității, combinarea conținuturilor comune ale curriculum-ului matematic cu aspecte ale vieții de zi cu zi din diferite părți ale Europei, folosind obiecte concrete și reprezentări ale conceptelor matematice, precum și folosirea matematicii ca „vehicul” de comunicare și înțelegere reciprocă.

Cei aproximativ 90 de elevi și profesori participanți au interacționat cu ajutorul spațiului virtual eTwinning și blog-ului proiectului, aflat la adresa <http://atasteofmaths.blogspot.com/>. Un alt produs al proiectului, de data aceasta nu unul virtual, ci unul real, palpabil, este cartea cu poeziile Fibonacci (www.mixbook.com/photo-books/all/fibonacci-5228670). Interdisciplinaritatea din proiect a implicat o metodologie variată și activități motivante pentru toți participanții, fiecare a putut găsi moduri de a-și folosi aptitudinile, indiferent de abilitățile sale matematice. Legătura între matematică, artă, TIC, istorie, limba engleză și viața de zi cu zi, produse alimentare și gastronomie, de exemplu, precum și multitudinea de instrumente TIC utilizate (de la PowerPoint, video, imagini și desene, instrumente destinate publicării web, instrumente Web 2.0: Vuvox, Kizoa, Scribd, Glogster, Dipity, Voicethread, Mixbook, sau fișiere mp3, la instrumente pentru videoconferințe cum ar fi Skype și Flashmeeting), a dus la creșterea interesului elevilor pentru activități educaționale.

4. Concluzii

Printre beneficiile aduse de proiect, un rol important îl au mai buna utilizare a competențelor TIC și de comunicare în limba engleză, atât pentru elevi cât și pentru profesori, îmbunătățirea competențelor sociale și de muncă în echipă pentru toți participanții, extinderea orizontului cultural al elevilor și profesorilor, noua perspectivă pe care elevii o au despre matematică, nu doar ca un obiect de studiu, ci ca o realitate imediată. Faptul că în proiect au luat parte, pe lângă profesori de matematică, și cadre didactice care predau limbi străine, discipline umaniste sau TIC, dar și profesori-bibliotecari, a oferit prilejul unei abordări holistice a temelor alese și îmbunătățirea strategiilor de predare cross-curriculară.

Cea mai mare provocare a fost găsirea de conținuturi comune din curriculum și integrarea proiectului în curriculum-ul tuturor școlilor participante. A fost o bună ocazie pentru a reflecta asupra oportunității unei programe comune pentru viitorii cetățeni ai UE.

Colaborarea, lucrul în echipă, atât în cadrul școlii cât și la nivelul echipei de proiect, a fost un factor cheie al succesului, precum și punctul de plecare pentru viitoare colaborări atât în școală, cât și în noi proiecte.

Bibliografie: [1] ISTRATE, O. et al. (2013) *Rolul proiectelor educaționale realizate prin parteneriate școlare internaționale. Raport preliminar eTwinning RO12*. București, TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/etwinning-o-comunitate-virtuala-pentru-o-invatare-reala>)

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice